

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI

IZVJEŠTAJ
O FINANSIJSKOM POSLOVANJU NOSBiH-a
ZA I-VI 2022. GODINE

Avgust 2022. godine

**KARAKTERISTIKE FINANSIJSKOG POSLOVANJA NOSBiH-a U PERIODU
JANUAR -JUNI 2022. GODINE**

Finansijsko poslovanje NOSBiH-a u prvoj polovini 2022. godine obilježile su sljedeće činjenice:

- Tarifa za rad NOSBiH se počela primjenjivati od 01. januara, za razliku od prethodnih godina i to se odmah odrazilo i na visinu prihoda.
- Ostvarenje potrošnje i proizvodnje električne energije u prvoj polovini godine je, u odnosu na planske pozicije, bilo veće za oko 5%.
- Nisu odobrena sredstava za kapitalne izdatke.

Ako se, po definiciji, uspješnost finansijskog poslovanja mjeri ostvarenjem bar minimalne dobiti (suficita) i održivom likvidnošću, onda se može reći da je NOSBiH u prvoj polovini 2022. godine, ostvario oba cilja. Dakle, postignuta je uravnoteženost prihoda i rashoda uz višak prihoda, a zahvaljujući tome, ni u jednom trenutku isplata dospjelih obaveza nije dovedena u pitanje.

Uredno su izmirene sve obaveze prema dobavljačima za robe i usluge, a otplata svih kredita i kamata (domaćim i stranim bankama) odvijala se u skladu sa otplatnim planovima, bez i jednog dana kašnjenja. Uz sve to, obaveze prema zaposlenima isplaćivane su prema ustaljenim rokovima, u punom iznosu sa svim porezima i doprinosima.

Kao posljedica svega navedenog, u prvoj polovini 2022. godine po osnovu tarife za rad ostvaren je višak prihoda (suficit), od 264.222 KM, što se povoljno odražava prvenstveno na likvidnost.

NOSBiH svoje finansijsko poslovanje, osim na tarifi za rad, od 2016. godine temelji i na tarifi za sistemsku uslugu.

Ukupan prihod NOSBiH-a, sa uključenim prihodom od sistemske i pomoćnih usluga, za prvih 6 mjeseci 2022. godine ostvaren je u iznosu od 66.445.212 KM, dok su ukupni rashodi, sa troškovima pomoćnih usluga, iskazani u iznosu od 58.617.838 KM iz čega proizilazi da je ostvaren višak prihoda nad rashodima u iznosu od 7.827.374 KM. Klasifikacija finansijskog rezultata prema vrstama tarife je sljedeća:

- Po osnovu tarife za rad ostvaren je višak rashoda nad prihodima u iznosu od 264.222 KM.
- Po osnovu tarife za sistemske i pomoćne usluge ostvaren je višak prihoda nad rashodima u iznosu od 7.563.152 KM.

Finansijski rezultat sa uključenim prihodima i rashodima od tarife za rad i od sistemске i pomoćnih usluga

<i>Naziv</i>	<i>Ostvareno 1-6.2021.</i>	<i>Ostvareno 1-6.2022.</i>
Ukupni prihodi	43.448.818	66.445.212
Ukupni rashodi	38.928.494	58.617.838
Višak prihoda/rashoda	4.520.324	7.827.374

Finansijski rezultat samo po osnovu tarife za rad NOSBiH-a (bez projekata)

<i>Naziv</i>	<i>Ostvareno 1-6.2021.</i>	<i>Po odluci DERK-a za 2022.</i>	<i>Plan 2022.</i>	<i>Ostvareno 1.-6.2022.</i>
Ukupni prihodi	4.762.865	9.283.307	12.058.430	4.847.940
Ukupni rashodi	4.452.782	9.283.307	10.619.156	4.583.718
Višak prihoda/rashoda	310.083	-	1.439.274	264.222

Finansijsko poslovanje NOSBiH-a se u prvoj polovini 2022. godine zasnivalo na Odluci o tarifi za rad za 2022. godinu 04-28-5-286-35/21 od 22.12.2021. Tom odlukom utvrđen je iznos tarife od 0,0062 feninga/kWh, koju plaćaju proizvođači, i 0,0783 feninga/kWh, koju plaćaju kupci počevši od 01.01.2022. godine.

Prihod ostvaren po osnovu tarife za rad za prvih 6 mjeseci 2021. godine iznosi 4.800.801 KM i veći je od odobrenog odlukom DERK-a za 245.468 KM. Veći prihod ostvaren je zbog toga što se nova tarifa počela primjenjivati od 01.01.2022. godine, kao i zbog povećanog injektiranja i preuzimanja električne energije sa mreže prijenosa u odnosu na plan.

Finansijski rezultat samo po osnovu sistemске i pomoćnih usluga

<i>Naziv</i>	<i>Ostvareno 1-6.2021.</i>	<i>Ostvareno 1-6.2022.</i>
Ukupni prihodi	38.498.147	61.465.596
Ukupni rashodi	34.287.906	53.902.444
Višak prihoda/rashoda	4.210.241	7.563.152

Prihod prikupljen po osnovu tarife za sistemsku uslugu koristi se *isključivo* za tržišnu nabavku rezerve kapaciteta sekundarne i tercijarne regulacije, kao i nabavku električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sistemu te kompenzacije neželjenih odstupanja prema susjednim regulacijskim područjima. Bitno je istaći da je po tom osnovu, u posmatranom polugodištu, iskazan pozitivan saldo od 7.563.152 KM. U ovom rezultatu nisu uključeni ni prihodi ni rashodi po osnovu procesa FSkar. Ocjena je da bi pozitivan saldo između prihoda i rashoda, odnosno, suficit od pomoćnih usluga trebao kontinuirano iznositi najmanje 5 do 6 miliona KM, čime bi bila obezbijeđena likvidnost balansnog tržišta. To takođe upućuje na zaključak da je postojeća tarifa za sistemsku uslugu u iznosu od 0,4789 feninga/kWh, koja se primjenjuje od 01.01.2022. godine, za sada prilično izbalansirana.

NOSBiH je i u prvom polugodištu suočen sa visokim potraživanjem od kompanije Aluminij d. d. Mostar, koji je na dan 30.06.2022. iznosio ukupno 3.166.714 KM po osnovu sistemске i

pomoćnih usluga. Ovdje posebno ističemo da je Uprava NOSBiH-a tokom 2019. godine preduzela sve radnje u skladu sa zakonskom regulativom i Ugovorom o preuzimanju i reprogramu duga br. OPU-IP 738/2018 od 20.12.2018. godine između kompanija *Al Trade d.o.o. Mostar*, *Aluminija d.d. Mostar* i NOSBiH-a kako bi se navedena potraživanja naplatila. U tom smislu NOSBiH je podnio mjenice Unicredit banke (*UniCredit Bank d.d.*) za naplatu potraživanja od *Aluminija*, ali banka ih je vratila NOSBiH-u sa obrazloženjem da se *Aluminij d.d. Mostar* nalazi u postupku finansijske konsolidacije. Odlukom Vlade Federacije BiH postupak finansijske konsolidacije *Aluminija* je produžen do 31.12.2023. godine i dok on traje prinudna naplata se ne može pokrenuti.

Takođe, NOSBiH je u prvom polugodištu suočen sa visokim potraživanjem od kompanije *LE Trading d.o.o. Banja Luka*, koji na dan 30.06.2022. iznosi ukupno 2.984.173 KM po osnovu sistemske i pomoćnih usluga te debalansa. Uprava NOSBiH-a je tokom 2021. godine preduzela sve radnje u skladu sa zakonskom regulativom i Ugovorom o balansnoj odgovornosti 495-1/2021 od 29.04.2021. godine kako bi se navedena potraživanja naplatila. U tom smislu NOSBiH je podnio mjenicu *Novoj banci a. d. Banja Luka*, a banka je obavijestila NOSBiH da se mjenica nalazi na četvrtom mjestu po redoslijedu prioriteta za naplatu.

Uzimajući u obzir međunarodne računovodstvene standarde i računovodstvene politike NOSBiH-a, navedena potraživanja NOSBiH je u 2020. i 2021. Godini knjigovodstveno ispravio na teret rashoda.

BILANS STANJA NA DAN 30.06.2022.

Grupa konta	POZICIJA	Iznos po odbitku ispravke vrijednosti	
		Stanje na dan 30.06.2021.	Stanje na dan 30.06.2022.
	A K T I V A		
	A . OSNOVNA IMOVINA	11.374.983	14.172.189
0,0	Nekretnine , postrojenja i oprema	10.932.171	13.763.572
01	Nematerijalna stalna sredstva	289.997	253.286
02,03	Dugoročni plasmani i potraživanja	146.229	146.229
04	Biološka imovina	-	-
05	Ulaganja u nekretnine	-	-
06	Stalna sredstva namijenjena prodaji	-	-
08	Dugoročna razgraničenja	6.586	9.102
	B . TEKUĆA (OBRTNA) SREDSTVA	20.872.203	35.499.900
10	Novac i novčani ekvivalenti	9.716.455	14.379.326
11,12	Kratkoročni plasmani i potraživanja:	10.073.537	4.116.953
	- potraživanja po osnovu tarife	837.901	-
	- potraživanja za pomoćne usluge	8.267.480	1.546.897
	- potraživanja od kupaca za ITC i aukcije	966.920	2.561.868
	- potraživanja od zaposlenih za akontacije za službeni put	69	7.911
	- ostala potraživanja	1.167	277
13	Zalihe	33.098	4.606
14	Ulazni porez (PDV)	861.880	1.900.694
18	Kratkoročna razgraničenja:	187.233	15.098.412
	- članarina ENTSO-E	-	437.636
	- razni razgraničeni troškovi	174.439	133.259
	- troškovi osiguranja	12.794	20.225
	- razgraničenja za ITC i aukcije	-	703.181
	- obračunati prihod za rad NOSBiH-a	-	812.168
	- obračunati prihod za pomoćne usluge	-	12.991.116

Izveštaj o finansijskom poslovanju NOSBiH-a za I -VI 2022. godine

	-ostala razgraničenja	-	827
	UKUPNO AKTIVA (A + B)	32.247.186	49.672 .180
	P A S I V A		
	A . TRAJNI IZVORI	12.192.029	21.815. 993
200	Trajni izvori	1.649.278	1.649.278
201	Rezerve	-	-
202	Neraspoređeni višak prihoda	10.977.284	20.166 .715
203	Neraspoređeni višak rashoda	-434.533	-
204	Revalorizacije rezerve	-	-
	B . DUGOROČNE OBAVEZE	10.246.796	11.309.196
21	Dugoročne finansijske obaveze	9.181.341	10.376.783
28	Dugoročna razgraničenja i rezervis.	1.065.455	932.413
	C . KRATKOROČNE OBAVEZE	9.808.361	16.546.990
30	Kratkoročne obaveze:	8.479.965	4.785.263
	- obaveze prema dobavljačima u zemlji	962.753	70.965
	- obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	1.452.935	657. 616
	- obaveze prema dobavljačima za pomoćne usluge	5.549.215	3.738.832
	- obaveze prema dobavljačima za FSKAR	-	-
	- obaveze za bruto plate i naknade radnicima i dr.	301.751	296.578
	- obaveze za naknade UO i Savjetodavnom vijeću	13.386	13.450
	- ostale obaveze	199.925	7 .823
31,32	Kratkoročne finansijske obaveze	660.040	1.003.388
34	Obaveze za PDV	551.163	1.082.531
38	Kratkoročna razgraničenja i rezervisanja:	117.193	9.675.808
	- razgraničeni rashodi po osnovu tarife za rad	-	16.470
	- razgraničeni rashodi po osnovu pomoćnih usluga	-	6 .420.574
	- razgraničeni rashodi po osnovu ITC i aukcija	-	3.133.515
	- ostali razgraničeni rashodi	-	-
	- odloženi prihod po osnovu granta EBRD-a	21.726	39.633
	- odloženi prihod po osnovu donacije CROSSBOW	-	38.706
	- odloženi prihod po osnovu donacije TRINITY	83.406	1.632
	- odloženi prihod po osnovu donacije FARCROSS	10.000	20.000
	- odloženi prihod po osnovu donacije SCADA	2.061	3.428
	-ostala kratkoročna razgraničenja	-	1.850
	UKUPNO PASIVA (A + B + C)	32.247.186	49.672 .180

ANALIZA BILANSA STANJA NA DAN 30.06.2022.

Bilans stanja, po definiciji, predstavlja presjek cjelokupne imovine jedne kompanije na određeni dan. S jedne strane se iskazuju sredstva (aktiva), naspram obaveza i kapitala (pasiva), koji moraju biti potpuno uravnoteženi.

Bilans stanja, dakle, predstavlja osnovu za sagledavanje finansijske snage i sposobnosti kompanije. U bilansu stanja NOSBIH-a dat je pregled aktive i pasive na dan 30.06.2022. godine te uporedni pregled za prošlu godinu.

Osim obaveza i potraživanja nastalih iz redovnog rada NOSBiH-a, u bilansu stanja obuhvaćene su i one iz procesa sistemske i pomoćnih usluga, kao i višak prihoda po tom osnovu, čime se višestruko uvećava aktiva, kao i njeni izvori, iskazani u pasivi.

AKTIVA

Iskazana stanja *osnovne imovine* na kraju obračunskog perioda (30.06.2022.) predstavljaju, zapravo početna stanja na dan 01.01.2022. te novonabavljena sredstva u toku obračunskog perioda što uključuje i sredstva u pripremi, sa obračunom ispravke vrijednosti (amortizacijom) na polugodišnjem nivou, kao i avanse za nabavku sredstava.

Ukupna aktiva NOSBIH-a na dan 30.06.2022. godine, po sadašnjoj vrijednosti, iznosi 49.672.180 KM.

	struktura aktive	30.06.2021.	%	30.06.2022.	%
1.	osnovna imovina	11.374.983	36	14.172.189	29
2.	kratkotrajna imovina	20.872.203	64	35.499.900	71
	UKUPNO:	32.247.186	100	49.672.180	100

U strukturi aktive, vrijednost *osnovne imovine* iznosi 14.172.189 KM sa učešćem od 29%, dok kratkotrajna – *tekuća sredstva* u iznosu od 35.499.900 KM učestvuju sa 71%.

1. Strukturu *osnovne imovine* u ukupnom iznosu od 14.172.189 KM čine:

a) materijalna sredstva	13.763.572
b) nematerijalna sredstva	253.286
c) dugoročni plasmani, potraživanja i razgraničenja	155 331

a , b) **Materijalna i nematerijalna sredstva** (13.763.572 KM +253.286 KM) su sva sredstva u funkciji kojima raspolaže NOSBIH, uključujući i novonabavljena sredstva te investicione projekte koji su stavljeni u funkciju do 30.06.2022. godine.

Ulaganja u investicije, kao i njihovi izvori, detaljno su analizirani u Izveštaju o investicijama.

c) Na poziciji „**dugoročni plasmani, potraživanja i razgraničenja**“ iskazan je *osnivački kapital* za kompaniju SEE CAO u iznosu od 78.233 KM. U skladu sa Sporazumom o osnivanju kompanije SEE CAO svaki od sedam osnivača ove aukcijske kuće uplatio je po 40.000 eura na ime „osnivačkog kapitala“. Osim toga, na ime osnivačkog kapitala Centra za koordinaciju sigurnosti (SCC), uplaćeno je 67.996 KM, dok se na razgraničenjima (9.102 KM) iskazuju troškovi za održavanje stalnih sredstava u iznosu 2.995 KM i razgraničeni troškovi za FSKAR u iznosu 6.107 KM.

2. **Kratkotrajna imovina** iskazana u aktivi bilansa stanja iznosi ukupno 35.499.900 KM.

Njenu strukturu, prvenstveno, čine:

		KM	%
2.1. novčana sredstava na blagajni i transakcionim računima (bez pomoćnih usluga)		973.638	2,7
2.1.1. transakcioni račun pomoćnih usluga		13.405.688	37,8
2.2. kratkoročni plasmani i potraživanja		2.570.056	7,2
2.2.1. kratkoročna potraživanja od pomoćnih usluga		1.546.897	4,3
2.3. zalihe		4.606	0,1
2.4. ulazni PDV		447.412	1,3
2.4.1. ulazni PDV po osnovu pomoćnih usluga		1.453.282	4,1
2.5. kratkoročna razgraničenja		2.107.296	5,9
2.5.1. kratkoročna razgraničenja-pomoćne usluge		12.991.116	36,6
Ukupno:		35.499.900	100,0

Vidljivo je da u strukturi kratkotrajne imovine dominiraju potraživanja po osnovu sistemske i pomoćnih usluga koja učestvuju sa oko 37%, dok se ostatak nalazi u novčanim sredstvima, potraživanjima, zalihama i kratkoročnim razgraničenjima.

2.1 Strukturu novčanih sredstava čine:

	KM
- blagajna	5.520
- glavni transakcioni račun	699.128
- račun investicija	15.327
- računi (ITC, SEE CAO, EMS)	114.096
- račun CROSSBOW	6.383
- račun TRINITY	55.922
- račun FARCROSS	77.262
UKUPNO:	973.638
- račun pomoćnih usluga	13.405.688
SVE UKUPNO:	14.379.326

U strukturi novčanih sredstava, na dan 30.06.2022. godine, zatečena sredstva iz redovnog poslovanja NOSBiH-a, (blagajna, glavni i investicioni račun) iznosila su 719.975 KM, dok su u ostatku od 114.096 KM sredstva ITC mehanizma i aukcija, koja će biti uplaćena Elektroprijenosu BiH, te sredstva od sistemske i pomoćnih usluga u iznosu od 13.405.688 KM. Grant sredstva projekata CROSSBOW, TRINITY i FARCROSS iznose 139.567 KM i ona se mogu koristiti isključivo namjenski.

2.2 Kratkoročni plasmani i potraživanja (4.116.953) na dan 30.06.2022. odnose se na:

	KM
- potraživanja od kupaca za redovno poslovanje	6.609.171
- ispravka vrijednosti potraživanja	-6.609.171
- potraživanja od kupaca za pomoćne usluge	1.546.897
- potraživanja od kupaca za ITC i aukcije	2.561.868
- potraživanja od zaposlenih za akontacije za sl. put	7.911
- ostala potraživanja	277
UKUPNO:	4.116.953

- Potraživanja od kupaca za redovno poslovanje se sastoje od potraživanja od kompanije Aluminij d.d. Mostar u iznosu od 3.617.289 KM i kompanije LE Trading BH d.o.o. Banja Luka, u iznosu 2.991.882 KM - za koja su, u istom iznosu, izvršene ispravke vrijednosti na teret rashoda
- Potraživanja od kupaca za pomoćne usluge u ukupnom iznosu 1.546.897 KM se odnose na potraživanja po osnovu faktura iz mjeseca juna.
- Potraživanja po osnovu ITC mehanizma te aukcija, kako za PDV od Elektroprijenosa, tako i za aukcije koje su obavile kompanije SEE CAO i EMS, ukupno iznose 2.561.868 KM.
- Zatečeno stanje isplaćenih, a nepravdanih akontacija za službena putovanja iznosi 7.911 KM.
- Ostala potraživanja od 277 KM se odnose na potraživanja za više plaćene obaveze dobavljačima u prethodnom periodu.

2.3 Iskazane zalihe u iznosu od 4.606 KM odnose se na rezervne dijelove za klimatizacijske uređaje.

2.4 Ulazni PDV u iznosu od 1.900.694 KM odnosi se na PDV za fakture iz juna (447.412 KM) koje su zaprimljene nakon 30.06.2022. godine, a finansiraju se iz tarife za rad, kao i na fakture za pomoćne usluge i debalans (1.453.282 KM)

2.5 Kratkoročna razgraničenja u ukupnom iznosu od 15.098.412 KM odnose se na fakture koje su evidentirane do 30.06.2022. godine, a trošak, u vrijednosti 590.407 KM se odnosi na drugo polugodište, zatim na prihod, obračunat u iznosu od 14.506.465 KM (fakture izdate u julu 2022., a odnose se na promet koji je ostvaren u junu 2022. godine), te ostala razgraničenja na koja otpada 1.540 KM

	KM
- obračunati /fakturisani prihod od kupaca za rad NOSBiH-a	812.168
- obračunati /fakturisani prihod od kupaca za sistemsku i pomoćne usluge	12.991.116
- razgraničeni troškovi po osnovu ITC i aukcija	703.181
- razgraničeni troškovi osiguranja	20.225
- održavanje sistema SCADA	30.098
- članarina ENTSO-E	437.636
- članarina CIGRE	5.000
- održavanje licence Microsoft	54.948
- regulatorna naknada	42.500
- ostali razgraničeni troškovi	1.540
UKUPNO	15.098.412

PASIVA

Pasiva (izvori sredstava) je potpuno uravnotežena sa aktivom i na dan 30.06.2022. godine iznosila je 49.672.180 KM. Strukturu izvora sredstava (pasivu) čine trajni izvori, dugoročne i kratkoročne obaveze, sa uključenim pomoćnim uslugama.

Red. br.	Struktura pasive	Iznos KM	%
1.	Trajni izvori	21.815.993	43,9
2.	Dugoročne obaveze	11.309.196	22,8
3.	Kratkoročne obaveze	16.546.990	33,3
	UKUPNO	49.672.180	100

Evidentno je da u strukturi izvora sredstava (pasive), trajni izvori (vlasnički/osnivački kapital i viškovi prihoda iz tekuće i prethodnih godina) iznose oko 44%, dok se preostali dio, od oko 56%, odnosi na obaveze, iskazane kao dugoročne i kratkoročne. U odnosu na prošlu godinu, učešće trajnih u strukturi ukupnih izvora povećano je za 19% prvenstveno zbog viška prihoda iskazanog u tekućem polugodištu (7. 827.374 KM).

1. Trajni izvori odnose se na:

	KM
1.1 . trajni kapital NOSBIH-a	1.649.278
1.2 . neraspoređeni višak rashoda iz ranijih godina (tarifa za rad)	199.660
1.3 . iskazani višak prihoda nad rashodima (tarifa za rad) 30.06.2022.	264.222
1.4 . neraspoređeni višak prihoda iz ranijih godina (sist. i pom. usluge)	12.139.681
1.5 . iskazani višak prihoda nad rashodima (sist. i pom. usluge 30.06.2022.)	7.563.152
Ukupno:	21.815.993

Na dan 30.06.2022. iskazan je *višak prihoda nad rashodima* u visini od 7.827.374 KM i to iz bilansnih pozicija koje se odnose na sistemsku i pomoćne usluge 7.563.152 KM, dok je od tarife za rad NOSBIH-a ostvaren pozitivan rezultat u iznosu od 264.222 KM.

2. Dugoročne obaveze koje na dan 30.06.2022. iznose 11.309.196 KM odnose se na:

- dugoročne finansijske obaveze 10.376.783 KM
- dugoročna razgraničenja i rezervisanja 932.413 KM

Specifikacija dugoročnih finansijskih obaveza:

Red.br.	Dugoročne finansijske obaveze	Iznos KM
1.	Dugoročni kredit <i>Raiffeisen Bank</i> (ug. br. 05053/17)	1.329.952
2.	Dugoročni kredit <i>Raiffeisen Bank</i> (ug. br. 04625/21)	283.083
3.	Dugoročni kredit EBRD-novi (Ug. 47324)	8.763.345
4.	Dugoročni kredit <i>BH Telecom</i>	403
	UKUPNO	10.376.783

Dugoročne finansijske obaveze odnose se na ostatak kredita čiji iznos je utvrđen nakon reklasifikacije tekućeg dospjeća po otplatnom planu.

Specifikacija dugoročnih razgraničenja i rezervisanja:

Red.br.	Dugoročna razgraničenja i rezervisanja	Iznos KM
1.	Odloženi prihod po osnovu granta EBRD-a (ug. br. C35157/1137/6578)-poslovna zgrada	206.489
2.	Odloženi prihod po osnovu granta EBRD-a (ug. br.C35157/1137/6578)-oprema	16.083
3.	Odloženi prihod po osnovu granta EBRD-a (ug. br.C35157/1137/6578)-poslovna zgrada-SCADA	406.579
4.	Odloženi prihod po osnovu donacije Siemens Austria za sistem SCADA	47.426
5.	Odloženi prihod po osnovu novčanih donacija - CROSSBOW (Grant Agreement) br. 773430)	197.960
6.	Odloženi prihod po osnovu novčanih donacija – FARCROSS (Grant agreement) br. 246320)	57.876
	UKUPNO	932.413

Na **dugoročnim razgraničenjima** su iskazana sredstva granta EBRD-a (Ug.br. C35157/1137/6578) za poslovnu zgradu i sistem SCADA kao odloženi prihod u iznosu od 629.151 KM. Inače, okvirni iznos ovih sredstava po ugovoru je oko 800.000 KM i do 30.06.2022. je povučen ukupan iznos, a odnosi se na konsultantske usluge vezane za realizaciju kredita EBRD-a br. 47324. Osim toga, na ovoj poziciji je evidentiran i iznos 47.426 KM koji se odnosi na donaciju kompanije *Siemens Austria* za opremu koja čini sastavni dio sistema SCADA.

Nakon stavljanja ovih sredstava u funkciju, grant se iskazuje u „prihodima od donacije“ te „amortizaciji“ u istim godišnjim iznosima, sve dok traje amortizacioni vijek zgrade, odnosno, sistema SCADA, za koje je grant obezbijeđen.

3. Kratkoročne obaveze koje na dan 30.06.2022. godine iznose 16.546.990 KM odnose se na:

Red.br.	Kratkoročne obaveze	Iznos KM
1.	Kratkoročne obaveze	1.046.432
2.	<i>Kratkoročne obaveze-pomoćne usluge</i>	3.738.832
3.	Kratkoročne finansijske obaveze	1.003.388
4.	Obaveze za PDV	1.082.531
5.	Kratkoročna razgraničenja i rezervisanja	3.392.964
6.	<i>Kratkoroč. razgraničenja i rezerv.-pom. usl.</i>	6.282.844
	UKUPNO	16.546.990

Obrazloženje kratkoročnih obaveza:

Kratkoročne obaveze u iznosu od 4.785.263 KM obuhvataju:

Red.br.	Kratkoročne obaveze	Iznos KM
1.	Obaveze prema dobavljačima	728.581
2.	<i>Kratkoročne obaveze-pomoćne usluge</i>	3.738.832
3.	Obaveze za bruto plate i naknade radnicima i dr.	296.578
4.	Obaveze za naknade UO	13.450
5.	Ostale obaveze	7.823
	UKUPNO	14.356.105

- **Obaveze prema dobavljačima** čine obaveze prema dobavljačima iz BiH, u iznosu od 70.965 KM, i obaveze prema dobavljačima iz inostranstva, u iznosu od 657.616 KM. Obaveze prema dobavljačima iz BiH se odnose na obaveze prema kompanijama: DERK 21.250 KM (regulatorna naknada), Triglav osiguranje (16.646 KM-osiguranje imovine), *Sword Security* (4.864 KM-obezbjedenje objekata), Elektroprivreda BiH (7.591 KM – električna energija), MTEL (1.678 KM), Unis Telekomunikacije (4.387 KM-obračunska baza podataka, održavanje dispečerskog dnevnika), Redeks d.o.o. Banovići (308 KM – materijal za bife), *Proteam* (585 KM), BH Telecom (1.533 KM), HIFA D. O. O. Tešanj (1.577 KM – gorivo), Elektroprivreda RS (1.060 KM – električna energija), Eronet (426 KM), KJKP Rad (328 KM), Prointer ITSS (6.727 KM-održavanje mrežne infrastrukture).

Obaveze prema inodobavljačima uključuju obaveze prema ENTSO-E (552.185 KM), obaveze za finansiranje SCC-a (48.896 KM) te kompanije SEE CAO (9.767 KM), Siemens Podružnica Sarajevo (39.542 KM-održavanje sistema SCADA), Elektroenergetski koordinacioni centar (5.867 KM-održavanje softvera TNA) .

- **Kratkoročne obaveze-pomoćne usluge** u iznosu od 3.738.832 KM odnose se na obaveze prema dobavljačima za pomoćne usluge i debalans za mjesec juni 2022. godine.
- Iznos od 296.578 KM su **obaveze za bruto plate i naknade** koje su obračunate za juni, a isplaćene u julu tekuće godine. Isto obrazloženje, koje je dato za plate, odnosi se i na naknade UO, dakle, naknade obračunate za juni (13.450 KM), a isplaćene u mjesecu julu.
- **Ostale obaveze** u iznosu od 7.823 KM se odnose na obaveze po jednokratnoj naknadi za kredit EBRD-a.

Kratkoročne finansijske obaveze u iznosu od 1.003.388 KM odnose se na tekući dio dugoročnih finansijskih obaveza (kredita) koje, prema MRS-u 1 (paragraf 51-56), dopijevaju za izmirenje u roku kraćem od 12 mjeseci. Ove obaveze se odnose na otplatu rata „dugoročnih kredita Raiffeisen banke (177.029 KM), otplatu rate kredita EBRD-a (674.103 KM), te obaveza po osnovu kamate za EBRD kredit u iznosu od 152.113 KM kao i tekući dio dugoročnih obaveza prema BH Telecomu u iznosu od 142 KM.

Obaveze za PDV koje iznose 1.082.531 KM su obaveze za mjesec juni, a dospijevaju za plaćanje do 10. jula, nakon sastavljanja PDV prijave za taj mjesec.

Kratkoročna razgraničenja i rezervisanja u iznosu od 9.675.808 KM, najvećim dijelom su fakture za pomoćne usluge koje se odnose na juni, a stigle su u julu 2022. godine (6.420.574 KM), zatim fakture za ITC i aukcije od Elektroprijenosa (2.946.684 KM) i od EMS-a (186.831 KM), kao i razgraničeni rashodi (dobavljači) za rad NOSBiH-a (16.470 KM), te sredstva grantova i donacija (odloženi prihodi) u iznosu od 105.250 KM.

Koeficijent likvidnosti

Ako se likvidnost, odnosno, platežna sposobnost posmatra kroz odnos kratkoročne imovine i kratkoročnih obaveza ($35.499.990:16.547.273=2,14$), može se zaključiti da je *opća likvidnost* u posmatranom periodu bila sasvim zadovoljavajuća, odnosno, da su ukupne kratkoročne obaveze na dan 30.06.2022. bile u potpunosti pokrivene realnim sredstvima.

Koeficijent trenutne likvidnosti posmatran kroz odnos novčanih sredstava, naspram kratkoročnih obaveza ($14.379.326:16.547.273$) je 0,87 što znači da 100 KM iskazanih kratkoročnih obaveza na dan 30.06.2022. ima trenutno novčano pokriće sa 87 KM, što se može smatrati zadovoljavajućim.

BILANS USPJEHA
u periodu 01.01.-30.06.2022. godine

Red. br.	POZICIJA	I Z N O S	
		Ostvareno 01.01.-30.06. 2021.	Ostvareno 01.01.- 30.06.2022.
	P R I H O D I		
1.	Članarina		
2.	Prihodi iz budžeta		
3.	Humanitarni prihodi		
4.	Prihodi od vlastite djelatnosti-pomoćne usluge	38.498.147	61.465.596
5.	Prihodi od vlastite djelatnosti-tarifa za rad	4.748.135	4.800.801
6.	Ostali prihodi	202.536	178.815
	A . UKUPNO PRIHODI	43.448.818	66.445.212
	R A S H O D I		
1.	Materijal i energija	67.950	97.375
2.	Usluge	788.558	884.250
3.	Pomoćne usluge	34.287.906	53.902.444
4.	Plate i ostala primanja zaposlenih	1.977.921	2.130.617
5.	Amortizacija	538.762	880.147
6.	Finansijski troškovi	224.140	197.960
7.	Putni troškovi	5.720	54.589
8.	Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata	17.706	18.988
9.	Ostali rashodi	1.019.832	451.466
	B . UKUPNO RASHODI	38.928.494	58.617.838
	Višak prihoda	4.520.324	7.827.374
	Višak rashoda		

Poslovni rezultat NOSBiH-a formira se po principu sučeljavanja prihoda i rashoda. U periodu 01.01. do 30.06.2022. godine ostvaren je ukupan prihod u iznosu od 66.445.212 KM, a sastoji se od :

- prihoda od systemske, pomoćnih usluga i debalansa, u iznosu od 61.465.596 KM
- prihoda po osnovu tarife za rad, u iznosu od 4.800.801 KM
- ostalih prihoda, u iznosu od 47.140 KM
- prihoda od projekata, u iznosu od 131.675 KM.

U istom periodu ukupni rashodi su ostvareni u iznosu od 58.617.838 KM, a sastoje se od:

- rashoda od pomoćnih usluga i debalansa, u iznosu od 53.902.444 KM
- rashoda koji se finansiraju iz tarife za rad, u iznosu od 4.583.718 KM
- rashoda po osnovu projekata, u iznosu od 131.675 KM.

Takav odnos ukupnih prihoda i ostvarenih rashoda rezultirao je viškom prihoda nad rashodima koji iznosi 7.827.374 KM. Ovakav pozitivan finansijski rezultat se sastoji od:

- viška prihoda nad rashodima po osnovu tarife za systemsku i pomoćne usluge, u iznosu od 7.563.152 KM
- viška prihoda nad rashodima po osnovu tarife za rad, u iznosu od 264.222 KM.

Višak prihoda nad rashodima po osnovu tarife za rad iskazan je prije svega zbog toga što se nova tarifa počela primjenjivati od 01.01.2022. godine, kao i zbog povećanog injektiranja i preuzimanja električne energije sa mreže prijenosa u odnosu na plan.

S obzirom da se ukupni prihodi i i ukupni rashodi stiču po dvije različite tarife i namjene te da se prihod od sistemske i pomoćnih usluga može samo namjenski koristiti za tržišnu nabavku rezervi kapaciteta regulacije i balansiranje sistema, a da se troškovi poslovanja finansiraju isključivo iz prihoda od tarife za rad NOSBiH-a, u nastavku izvještaja će se analizirati samo bilansne pozicije koje proističu iz tarife za rad NOSBiH-a.

Dakle , izvještaj će se bazirati samo na ostavrenom ukupnom prihodu od 4.847.940 KM i ukupnim rashodima 4.583.718 KM (za rad NOSBiH-a).

UPOREDNI PREGLED POZICIJA BILANSA USPJEHA
(bez sistemske i pomoćnih usluga – samo po tarifi za rad NOSBiH-a)

<i>Red. br.</i>	<i>Naziv</i>	<i>Ostvareno 1-6.2021.</i>	<i>Po odluci DERK-a za 2022.</i>	<i>Plan 2022.</i>	<i>Ostvareno 1-6.2022.</i>
1.	Prihodi od osnovne djelatnosti (tarife)	4.748.135	9.078.919	11.978.381	4.800.801
2.	Ostali prihodi	14.730	80.049	80.049	47.139
3.	Prihod <i>CROSSBOW</i>	114.212	-	-	52.054
4.	Prihod <i>TRINITY</i>	73.594	124.339	-	79.621
5.	Prihod <i>FARCROSS</i>	-	-	-	-
A	UKUPNO PRIHODI	4.950.670	9.283.307	12.058.430	4.847.940
1.	Troškovi materijala	16.543	63.000	68.000	47.070
2.	Troškovi energenata i komunalni troškovi	51.407	130.000	149.000	50.305
3.	Usluge	788.558	1.879.094	2.288.120	880.350
4.	Bruto plate i ostala primanja zaposlenih i drugih lica	1.820.187	3.932.586	4.699.000	2.032.775
5.	Amortizacija	509.067	1.720.987	1.801.036	850.452
6.	Finansijski troškovi	224.140	501.000	501.000	197.960
7.	Putni troškovi	5.720	65.000	80.000	54.589
8.	Ostali porezi i takse	17.328	36.000	36.000	18.749
9.	Ostali troškovi	1.019.832	955.640	997.000	451.466
B	UKUPNO TROŠKOVI iz tarife	4.452.782	9.283.307	10.619.156	4.583.718
10.	Troškovi <i>CROSSBOW</i>	114.212	-	-	52.054
11.	Troškovi <i>TRINITY</i>	73.594	-	-	79.622
12.	Troškovi <i>FARCROSS</i>	-	-	-	-
B	UKUPNO SVI TROŠKOVI	4.640.588	9.283.307	10.619.156	4.715.394
	Višak prihoda nad rashodima	310.083	0	1.439.274	264.222
	Višak rashoda nad prihodima	-	-	-	-

U ovoj tabeli prikazani su struktura i uporedni pregled ostvarenih prihoda i rashoda u prvoj polovini godine u odnosu na planirane, odnosno, odobrene Odlukom o tarifi za 2022. godinu, kao i u odnosu na ostvarenje iz prethodne 2021. godine, bez sistemske i pomoćnih usluga.

STRUKTURA UKUPNOG PRIHODA ostvarenog u periodu januar – juni 2022. godine

Prihodi u prvoj polovini godine ostvareni su u ukupnom iznosu od 4.979.616 KM, a sticani su:

- po osnovu tarife za rad NOSBIH-a i iznose 4.800.801 KM
- po drugim osnovama u iznosu od 47.139 KM
- po osnovu projekata u iznosu od 131.675 KM.

Struktura prihoda:

Red. br.	Naziv	Ostvareno 1-6.2021.	Po odluci DERK-a za 2022.	Plan 2022.	Ostvareno 1-6.2022.
1.	Prihodi po osnovu tarife za rad	4.748.135	9.078.919	11.978.381	4.800.801
2.	Prihodi od kamata	609	-	-	698
3.	Prihodi od refundacija	-	-	-	-
4.	Prihodi od donacija i grantova	198.136	124.339	-	173.923
5.	Ostali prihodi	3.791	80.049	80.049	4.194
	Ukupno	4.950.670	9.283.307	12.058.430	4.979.616

Prihod po osnovu tarife za rad NOSBIH-a ostvaren je u iznosu od 4.800.801 KM. Inače, on je proizvod količine električne energije koju su proizvođači injektirali u mrežu prijenosa, odnosno energije koju su preuzeli kupci te pripadajućih tarifa od 0,0062 i 0,0783 f/kWh.

Prihod od kamata u iznosu od 698 KM stečen je po osnovu zateznih kamata za kašnjenja u plaćanju kupca, kompanije *Elektroprivreda BiH*.

Prihodi od donacija i grantova u iznosu od 173.923 KM čine iskorištena sredstva stečena po osnovu istraživačkih projekata CROSSBOW (52.054 KM) i TRINITY (79.621 KM) koje finansira Evropska komisija, te 38.819 KM po osnovu granta EBRD-a za konsultantske usluge vezane za implementaciju projekta rekonstrukcije poslovne zgrade i nabavku novog sistema SCADA/EMS i TK i 3.428 KM po osnovu donacije kompanije Siemens Austria za opremu za novi sistem SCADA/EMS i TK. U istom iznosu je iskazana protustavka u rashodima tako da ova sredstva nemaju uticaja na finansijski rezultat.

Ostale prihode, u iznosu od 4.194 KM, čine prihodi po osnovu sudske presude u korist NOSBiH-a (3.948 KM) te prihodi iz ranijeg perioda, u iznosu od 246 KM.

Naplata po osnovu fakturisanja tarife za rad NOSBiH-a period 1-6.2022.

U periodu januar-juni 2022. godine kupcima je po osnovu tarife za rad fakturisano ukupno 5.616.937 KM (sa PDV-om). Od ukupno fakturisanog iznosa, na dan 30.06.2022. godine naplaćeno je 4.804.769 KM ili oko 85%, tj. nisu naplaćene samo junske fakture. Međutim, ukupan priliv novčanih sredstava u obračunskom periodu iznosi 5.894.675 KM. U ovaj priliv su uključena naplaćena potraživanja (dug) iz prethodne 2021. godine (uglavnom decembarske fakture tarifnim kupcima).

Naplata od kupaca u ovom periodu je bila sasvim uredna, jer su plaćanja izvršena u valutnim rokovima.

ANALITIČKI PREGLED TROŠKOVA

Red. br.	Naziv	Ostvareno 1-6.2021.	Plan 2022.	Ostvareno 1-6.2022.
1.	Kancelarijski materijal	444	7.000	2.154
2.	Materijal za održavanje čistoće	1.441	5.000	3.509
3.	Ostali materijal i rezervni dijelovi za održavanje opreme i vozila	5.544	18.000	28.691
4.	Rezervni dijelova za SCADA/EMS i TK	-	-	-
5.	Stručna literatura i časopisi	1.391	5.000	1.391
6.	Ostali kancelarijski materijal	6.527	20.000	10.397
7.	Sitni inventar i autogume	1.195	12.000	861
8.	Ostali razni materijalni troškovi	-	1.000	67
I	Troškovi materijala (1 do 8)	16.543	68.000	47.070
9.	Troškovi el. energije	37.150	100.000	31.604
10.	Troškovi goriva	2.939	20.000	8.255
11.	Troškovi vode	876	4.000	989
12.	Troškovi grijanja	10.443	25.000	9.457
II	Troškovi energenata i komunalni trošk. (9 do 12)	51.407	149.000	50.305
13.	Usluge održavanja opreme	32.740	94.850	35.068
14.	Usluge održavanja sistema SCADA/EMS i TK	137.228	268.731	68.274
15.	Usluge održavanja softverske opreme	251.954	880.714	366.192
16.	Usluge povezivanja na IGCC platformu u Transnetu BW	-	20.000	-
17.	Usluge za informacionu (cyber) sigurnost	4.990	15.000	-
18.	Usluge finansiranja SEE CAO	63.189	127.000	58.603
19.	Usluge finansiranja SCC	146.687	293.375	146.687
20.	Troškovi zakupnine	941	13.000	10.486
21.	Troškovi reprezentacije	6.835	70.000	20.578
22.	Troškovi reklame i web prezentacije NOSBiH-a	359	1.500	735
23.	Usluge platnog prometa i bankarske provizije	33.166	110.000	108.727
24.	Troškovi kredita EBRD-a	7.823	8.000	7.823
25.	Telekomunikacione i poštanske usluge	21.077	50.000	20.365
26.	Usluge revizije finansijskih izvještaja	5.950	5.950	5.950
27.	Usluge stručnog usavršavanja	2.435	50.000	7.956
28.	Usluge izrade studija	-	40.000	-
29.	Troškovi regulatorne naknade	40.000	85.000	42.500
30.	Usluge objavljivanja oglasa	2.359	6.000	3.798
31.	Ostale usluge	30.824	149.000	44.882
III	Ukupno usluge (13 do 31)	845.113	2.288.120	880.350
32.	Bruto plate i ostala primanja zaposlenih	1.820.187	4.500.000	1.940.082
33.	Naknade Upravnom odboru i Savjetodavnom vijeću	81.040	189.000	90.168
34.	Naknada za ugovor o djelu	6.115	10.000	2.526
IV	Bruto plate i ost. primanja zaposlenih i drugih lica (32-34)	1.907.342	4.699.000	2.032.775
35.	Amortizacija	509.067	1.801.036	850.452
V	Amortizacija	509.067	1.801.036	850.452
36.	Kamate i ostali finansijski troškovi	27.823	81.000	28.889
37.	Kamate na kredit EBRD-a 47324	185.729	390.000	152.113
38.	Troškovi osiguranja	10.589	30.000	16.958
VI	Finansijski troškovi (36 do 38)	224.140	501.000	197.960
39.	Dnevnice i putni troškovi u zemlji i inostranstvu	5.720	80.000	54.589
VII	Putni troškovi	5.720	80.000	54.589
40.	Ostali porezi, takse, naknade i druge dažbine	9.000	11.000	10.040
41.	Poseban porez za podsticanje rehabilitacije invalida	1.468	5.000	1.584
42.	Poseban porez za zaštitu od elem.nepogoda i vod.nakn.	6.861	20.000	7.126

Izveštaj o finansijskom poslovanju NOSBiH-a za I -VI 2022. godine

VIII	Ostali porezi i takse (40 do 42)	17.328	36.000	18.749
43.	Članarine udruženjima (ENTSO-E) i druge članarine	906.957	962.000	443.829
44.	Ostali rashodi	1.339	30.000	1.386
45.	Rashodi utvrđeni iz ranijih godina	24.381	5.000	6.251
IX	Ostali troškovi (43 do 45)	932.677	997.000	451.466
	UKUPNO TROŠKOVI	4.452.782	10.619.156	4.583.718
46.	Troškovi CROSSBOW	114.212	-	52.054
47.	Troškovi TRINITY	73.594	-	79.622
48.	Troškovi FARCROSS	-	-	-
	UKUPNO SVI TROŠKOVI	4.640.588	10.619.156	4.715.394

ANALIZA OSTVARENIH TROŠKOVA

Planirani troškovi za 2022. godinu su iznosili 10.619.156 KM, dok je DERK-ovom odlukom za 2022. godinu predviđen rashod u iznosu od 9.283.307 KM.

Ukupno ostvareni rashodi u prvoj polovini 2022. godine iznose 4.715.394 KM.

Treba istaći da su rashodi koji se pokrivaju iz tarife realno manji za 131.675 KM, ali su ih nominalno povećali rashodi od projekata CROSSBOW i TRINITY.

Analitičko obrazloženje troškova

I Troškovi materijala

Red. br.	Naziv	Ostvareno 1-6.2021.	Plan 2022.	Ostvareno 1-6.2022.
1.	Kancelarijski materijal	444	7.000	2.154
2.	Materijal za održavanje čistoće	1.441	5.000	3.509
3.	Ostali materijal i rezervni dijelovi za održavanje opreme i vozila	5.544	18.000	28.691
4.	Rezervni dijelova za SCADA/EMS i TK	-	-	-
5.	Stručna literatura i časopisi	1.391	5.000	1.391
6.	Ostali kancelarijski materijal	6.527	20.000	10.397
7.	Sitni inventar i autogume	1.195	12.000	861
8.	Ostali razni materijalni troškovi	-	1.000	67
	Ukupno troškovi materijala	16.543	68.000	47.070

Grupa troškova koji imaju karakter *materijalnih* ostvarena je u iznosu od 47.070 KM, što je približno 70% planirane godišnje dinamike. Ostvarenje ovih troškova u prvoj polovini godine povećano je zato što su se pojavili troškovi „*rezervnih dijelova za UPS uređaje*“ u iznosu od 27.340 KM. Ovi troškovi su bili planirani i sredstva odobrena u 2021. godini, ali zbog postupka nabavke i žalbi ponuđača nisu realizovani u 2021. godini, već terete troškove poslovanja 2022. godine. Svi preostali troškovi iz ove grupe kreću se manje-više u planiranoj dinamici.

II Troškovi energenata i komunalni troškovi

Red. br.	Naziv	Ostvareno 1-6.2021.	Plan 2022.	Ostvareno 1-6.2022.
9.	Troškovi el. energije	37.150	100.000	31.604
10.	Troškovi goriva	2.939	20.000	8.255
11.	Troškovi vode	876	4.000	989
12.	Troškovi grijanja	10.443	25.000	9.457
	Ukupno troškovi energenata i komunalni troškovi	51.407	149.000	50.305

Troškovi svrstani u grupu *energenata i komunalnih rashoda*, ostvareni su u iznosu od 50.305 KM, što je oko 34% planirane godišnje dinamike.

III Usluge

Red. br.	Naziv	Ostvareno 1-6.2021.	Plan 2022.	Ostvareno 1-6.2022.
13.	Usluge održavanja opreme	32.740	94.850	35.068
14.	Usluge održavanja sistema SCADA/EMS i TK	137.228	268.731	68.274
15.	Usluge održavanja softverske opreme	251.954	880.714	297.918
16.	Usluge povezivanja na IGCC platformu u Transnetu BW	-	20.000	-
17.	Usluge za informacionu (cyber) sigurnost	4.990	15.000	-
18.	Usluge finansiranja SEE CAO	63.189	127.000	58.603
19.	Usluge finansiranja SCC	146.687	293.375	146.687
20.	Troškovi zakupnine	941	13.000	10.486
21.	Troškovi reprezentacije	6.835	70.000	20.578
22.	Troškovi reklame i web prezentacije NOSBiH-a	359	1.500	735
23.	Usluge platnog prometa i bankarske provizije	33.166	110.000	108.727
24.	Troškovi kredita EBRD-a	7.823	8.000	7.823
25.	Telekomunikacione i poštanske usluge	21.077	50.000	20.365
26.	Usluge revizije finansijskih izvještaja	5.950	5.950	5.950
27.	Usluge stručnog usavršavanja	2.435	50.000	7.956
28.	Usluge izrade studija	-	40.000	-
29.	Troškovi regulatorne naknade	40.000	85.000	42.500
30.	Usluge objavljivanja oglasa	2.359	6.000	3.798
31.	Ostale usluge	30.824	149.000	44.882
	Ukupno usluge	845.113	2.288.120	880.350

Grupa troškova, koja ima karakter *usluga* ostvarena je u iznosu od 880.350 KM, što je oko 47% od odobrenih odlukom DERK-a. Svi troškovi iz grupe „usluge“ bilježe ispodplansko ili približno plansko ostvarenje. U grupi *usluge* posebno valja istaći neke od njihovih karakteristika:

13. Za održavanje *opreme* planirani godišnji iznos je 94.850 KM. Do 30.06.2022. godine na ovoj troškovnoj grupi iskazano je 35.068 KM, što je približno 37% godišnjeg planiranog iznosa. Novi trošak u okviru ove pozicije je „*održavanje mrežne infrastrukture*“. Ovaj trošak je nastao kao posljedica odlaska zaposlenika NOSBiH-a koji je obavljao ove poslove. Budući da je do tada zaposlenik obavljao ove poslove, trošak nije bio planiran, odnosno, nisu bila obezbijeđena ni sredstva za realizaciju.

Troškovi održavanja *opreme* podrazumijevaju:

Red. br.	Naziv	Ostvareno 1-6.2021.	Plan 2022.	Ostvareno 1-6.2022.
1.	održavanje IT sistema (2 tel.centrale i IP oprema)	15.000	30.000	13.750
2.	održavanje UPS-a i dizel agregata	2.990	6.000	2.990
3.	održavanje UPS-ova u novim serverskim salama	1.375	3.000	1.375
4.	održavanje vozila	1.262	8.000	2.467
5.	održavanje klimatizacije u serverskim salama-glavni i rezervni centar (klima uređaji Vertiv)	2.995	6.000	2.995
6.	održavanje klimatizacije u serverskoj sali u Pofalićima (obične klime)	1.200	-	-

Izveštaj o finansijskom poslovanju NOSBiH-a za I -VI 2022. godine

7.	održavanje ostale opreme ¹⁾	-	10.000	1.250
8.	održavanje sistema ventilacije, grijanja i klimatizacije	2.095	3.000	-
9.	održavanje sistema slabe struje u glavnom i rezervnom centru	3.254	6.500	3.050
10.	održavanje vatrogasnih aparata	-	1.500	572
11.	održavanje toplotne pumpe	-	850	-
12.	održavanje nekretnina	2.569	20.000	869
13.	održavanje mrežne infrastrukture	-	-	5.750
	Ukupno:	32.740	94.850	35.068

¹⁾ Odnosi se na održavanje servera, telekomunikacione opreme, računarske opreme, štampača i kopir aparata, klima uređaja, kancelarijskog namještaja i dr.

14. Za održavanje operativne funkcije sistema SCADA/EMS i TK do 30.06.2022. realizovano je 68.274 KM.

15. Značajna softverska oprema koja se koristi kao alat za osnovnu djelatnost NOSBIH-a, uglavnom se ne bi mogla ni koristiti bez njenog održavanja, ažuriranja i nadogradnje (*update, upgrade*). Ovdje je, dakle, uključeno održavanje softvera sa rokom do godinu dana koje, bez obzira što je nekada u pitanju i nadogradnja, prema MRS-u, ima karakter troška, a ne investicije. U prvom polugodištu je, za održavanje softvera, uloženo 297.918 KM, što je 34% planiranog godišnjeg iznosa.

Strukturu ovih usluga, prvenstveno, čine:

Red. broj	Naziv	Ostvareno 1-6.2021.	Plan 2022.	Ostvareno 1-6.2022.
1.	AMR softver	13.202	30.000	-
2.	Licenca Microsoft OS	32.894	68.000	32.969
3.	Održavanje „obračunske baze podataka“	-	18.000	-
4.	Godišnje produženje licence za antivirus	3.617	6.000	2.969
5.	Godišnje održavanje licence za Fortigate	4.133	8.000	4.230
6.	Godišnje održavanje licence za Backup Exec	3.655	5.500	3.655
7.	Godišnje održavanje ASPEN-a	3.570	4.000	3.570
8.	Održavanje softvera ESS	61.022	122.044	61.022
9.	Održavanje softvera PSS	17.755	42.500	18.833
10.	Održavanje TNA	11.735	23.470	11.735
11.	Održavanje softvera TNMS	-	47.000	-
12.	Održavanje za OPDM/ECP/EDX	-	17.700	-
13.	Održavanje Intel parallel studio	-	2.100	-
14.	Korištenje servisa za PCN mrežu	-	115.000	117.549
15.	Korištenje verifikacijske platforme (dio PEVF)	27.322	70.000	28.306
16.	Održavanje ENTSO-E platformi za kordinirano planiranje isključenja (OPC) i kratkoročnu provjeru adekvatnosti (STA)	64.898	220.000	-
17.	Usluga dostavljanja podataka na platformu Transparency-finansijsko poravnanje neželjenih odstupanja FSCAR	-	13.000	3.195
18.	Usluge dostave i obrade podataka o atmosferskim prажnjenjima kao i njihovo automatsko koreliranje sa ispadima visokonaponskih dalekovoda	-	50.000	-
19.	Održavanje elektronskog dispečerskog dnevnika	6.215	15.000	6.773

20.	Održavanje ostalih softvera	1.937	3.400	3.111
	Ukupno:	251.954	880.714	297.918

16. Usluga povezivanja na platformu *IGCC* u *Transnetu BW* nije realizovana u prvoj polovini godine.
17. *Usluge za informacionu (cyber) sigurnost* nisu realizovane u prvoj polovini godine.
18. Za finansiranje aukcijske kuće *SEE CAO*, čije je sjedište u Podgorici, planirano je 127.000 KM, a polugodišnja realizacija iznosi 58.603 KM.
19. Prema finansijskom planu Centra za koordinaciju sigurnosti (*SCC*) za 2022. godinu, obaveza NOSBIH-a, kao njegovog suosnivača, utvrđena je u iznosu od 293.375 KM. Realizovani polugodišnji iznos je 146.687 KM.
20. Troškovi *zakupa poslovnog prostora* se odnose na trošak zakupnine za januar 2022. godine za potrebe dispečerskog centra u Pofalićima i iznosi 9.886 KM. Od februara 2022. godine NOSBIH nema više troškova po ovom osnovu. Ostali troškovi zakupnine iznose 600 KM.
21. Troškovi *reprezentacije* su u odnosu na planirani iznos ostvareni sa 29%, i iznose 20.578 KM.
22. U sklopu troškova *reklame, propagande i web prezentacije* (735 KM) za korištenje sertifikata SSL je utrošeno 315 KM, za troškove vizitkarti 246 KM, održavanje domena *nosbih.ba* 21 KM, a ostali troškovi iznose 153 KM.
23. Na troškovnoj poziciji *platni promet i bankarske usluge* iskazani su troškovi u iznosu od 108.727 KM, a ostvareno je 99% vrijednosti godišnjeg plana. Povećanje ovih troškova je posljedica priliva i odliva (inoplacanja) po osnovu procesa *Fscar*, a s obzirom da se radi o milionskim iznosima to je znatno povećalo dosadašnje iznose na ovoj poziciji. Ove troškove nije moguće decidno planirati jer osnovicu za obračun provizije na platni promet predstavlja visina same fakture te je potpuno nepredvidivo koliki će troškovi biti tokom godine. Značajan iznos predstavljaju bankarski troškovi za usluge ITC mehanizma, zajedničkih aukcija *SEE CAO* te zajedničkih aukcija sa EMS-om.
24. *Administrativni troškovi kredita EBRD-a* iznose 7.823 KM i obuhvataju godišnju naknadu za obradu kredita, a biće prisutni sve dok traje realizacija kredita EBRD-a.
25. Troškovi *telekomunikacionih usluga* iz godine u godinu bilježe tendenciju smanjenja te se u skladu s tim i umanjeno planiraju. Polugodišnje ostvarenje od 20.365 KM iznosi oko 40% od planiranog na godišnjem nivou.
26. Usluge *revizije finansijskih izvještaja* za 2021. godinu plaćene su u ukupnom iznosu od 5.950 KM i terete troškove 2022. godine. Reviziju je izvršila revizorska kompanija *Baker Tilly Re Opinion d.o.o.* iz Sarajeva koja ima licencu prihvatljivu za reviziju projekata koje finansira Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD).

27. Na poziciji *stručno usavršavanje zaposlenih* iskazano je 7.956 KM, a čine ih troškovi za kotizacije za redovne seminare i druge edukacije zaposlenih NOSBiH-a.
28. *Troškovi usluga izrade studija* nisu realizovani, jer DERK nije odobrio sredstva za njihovu realizaciju u 2022. godini.
29. *Za troškove regulatorne naknade* izdvojeno je 42.500 KM, što je u skladu sa iznosom utvrđenim Odlukom o finansiranju DERK-a za 2022. godinu.
30. *Za oglašavanje* u javnim glasilima, utrošeno je 3.798 KM. Oglašavani su tenderi i ugovori o nabavkama roba te drugo.
31. *Ostale usluge*, u iznosu od 44.882 KM, odnose se na: advokatske usluge (5.980 KM), špeditorske usluge (573 KM), usluge fizičkog obezbjeđenja poslovnih objekata (25.428 KM), usluge odvoza otpada (1.880 KM), usluge tehničkog pregleda i registracije vozila (446 KM), usluge angažovanja zamjene sekretarice (552 KM), usluge demontaže starog sistema SCADA, preseljenja opreme i dovođenje u prvobitno stanje zakupljenog poslovnog prostora starog dispečerskog centra u Pofalićima (9.446 KM) te druge usluge, u iznosu od (577 KM). Ove usluge su ostvarene sa oko 30% planirane godišnje dinamike.

IV Bruto plate i ostala primanja zaposlenih i drugih lica

Red. br.	Naziv	Ostvareno 1-6.2021.	Plan 2022.	Ostvareno 1-6.2022.
32.	Bruto plate i ostala primanja zaposlenih	1.820.187	4.500.000	1.940.082
33.	Naknade Upravnom odboru i Savjetodavnom vijeću	81.040	189.000	90.168
34.	Naknade za Ugovor o djelu	6.115	10.000	2.526
	Bruto plate i ostala primanja zaposlenih	1.907.342	4.699.000	2.032.775

Na poziciji *Bruto plate i ostala primanja zaposlenih i drugih lica* se od 01.01.2022. godine prema novom kontnom planu evidentiraju i troškovi primanja drugih lica (Upravni odbor, Ugovor o djelu..). Ove pozicije su prvobitno bile planirane na „ostalim rashodima“, tako da će pozicija „ostali rashodi“ biti umanjena za iste iznose. U prvom polugodištu je na poziciji *Bruto plate i ostala primanja zaposlenih i drugih lica* iskazan ukupan iznos od 2.032.775 KM. U bruto primanja zaposlenih uključena su sva neto primanja (plate, topli obrok, gradski i međugradski prevoz, komisije i dr.) te porezi i doprinosi.

V Amortizacija

Red. br.	Naziv	Ostvareno 1-6.2021.	Plan 2022.	Ostvareno 1-6.2022.
35.	Amortizacija	509.067	1.801.036	850.452
	Amortizacija ukupno	509.067	1.801.036	850.452

Amortizacija obračunata na ukupna stalna sredstva iznosi 850.452 KM.

VI Finansijski troškovi

Red. br.	Naziv	Ostvareno 1-6.2021.	Plan 2022.	Ostvareno 1-6.2022.
36.	Kamate i ostali finansijski troškovi	27.823	81.000	28.889
37.	Kamate na kredit EBRD-a 47324	185.729	390.000	152.113
38.	Troškovi osiguranja	10.589	30.000	16.958
	Ukupno finansijski troškovi	224.140	501.000	197.960

Finansijski troškovi, u ukupnom iznosu od 181.002 KM, obuhvataju kamate na domaće kredite, kamate na nepovučena i povučena sredstva kredita EBRD-a, kao i troškove osiguranja u iznosu od 16.958 KM. Kamate su ostvarene ispod planiranih vrijednosti, a najveće uštede su postignute na pozicijama kamata po osnovu korištenja overdraft kredita.

Struktura kamata na postojeće kredite:

<i>Red. br.</i>	<i>Naziv</i>	<i>Ostvareno 1-6.2021.</i>	<i>Plan 2022.</i>	<i>Ostvareno 1-6.2022.</i>
1.	Kredit RF banke za rezervni centar, Ug. br.05053/17	25.846	42.138	22.041
2.	Kredit RF banke za rutere, Ug. br.04625/21	-	7.862	3.708
3.	Kredit EBRD br. 47324	185.729	390.000	152.113
4.	Kamata za zakup poslovnog prostora	942	-	-
5.	Kamate na overdraft kredit i ostale zatezne kamate	1.035	31.000	3.140
	Ukupno	213.552	471.000	181.002

Troškovi *osiguranja*, u iznosu od 16.958 KM, odnose se na osiguranje vozila (4.760 KM), stalnih sredstava (8.941 KM) te osiguranje zaposlenih od povreda na radu (3.257 KM).

VII Putni troškovi u zemlji i inostranstvu

<i>Red. br.</i>	<i>Naziv</i>	<i>Ostvareno 1-6.2021.</i>	<i>Plan 2022.</i>	<i>Ostvareno 1-6.2022.</i>
39.	Dnevnice i putni troškovi u zemlji i inostranstvu	5.720	80.000	54.589
	Ukupno	5.720	80.000	54.589

Troškovi službenih putovanja iznose ukupno 54.589 KM i ostvareni su u vrijednosti od 68% planiranog godišnjeg iznosa.

VIII Ostali porezi i takse

<i>Red. br.</i>	<i>Naziv</i>	<i>Ostvareno 1-6.2021.</i>	<i>Plan 2022.</i>	<i>Ostvareno 1-6.2022.</i>
40.	Ostali porezi, takse, naknade i druge dažbine	9.000	11.000	10.040
41.	Poseban porez za podsticanje rehabilitacije invalida	1.468	5.000	1.584
42.	Poseban porez za zaštitu od elem. nepogoda i vod. naknade	6.861	20.000	7.126
	Ostali porezi i takse	17.328	36.000	18.749

Ostali porezi i takse te porezi koji ne zavise od rezultata obuhvataju, prije svega, poseban porez za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća i opću vodoprivrednu nadoknadu od po 0,5%, što se obračunava na neto primanja u FBiH, zatim godišnju komunalnu, administrativne i druge takse radi ovjere i legalizacije određene dokumentacije. Ovdje se evidentira i poseban doprinos za podsticanje rehabilitacije i zapošljavanja lica sa invaliditetom, za zaposlene čije je prebivalište u FBiH. U okviru pozicije „ostali porezi, takse naknade u druge dažbine“ na osnovu nove Odluke o visini komunalne takse Općine Ilidža došlo je do povećanja troškova komunalne takse, sa 1.480 KM koliko su iznosili u prethodnim godinama, na 7.600 KM u tekućoj godini.

Ukupan iznos obračunatih poreza i naknada po svim osnovama, zaključno sa 30.06.2022. godine je 18.749 KM, što predstavlja oko 52% planiranog godišnjeg iznosa.

IX Ostali rashodi

Red. br.	Naziv	Ostvareno 1-6.2021.	Plan 2022.	Ostvareno 1-6.2022.
43.	Članarine udruženjima (ENTSO-E) i druge članarine	906.957	962.000	443.829
44.	Ostali rashodi	1.339	30.000	1.386
45.	Rashodi utvrđeni iz ranijih godina	24.381	5.000	6.251
	Ostali rashodi	932.677	997.000	451.466

Polugodišnje ostvarenje grupe troškova iskazane kao *ostali rashodi* iznosi 451.466 KM, što je oko 45 % planiranog godišnjeg iznosa.

Ovdje se po kontnom planu evidentiraju: članarine (ENTSO-E, CIGRE i dr.), ostali rashodi kao i rashodi iz ranijih godina (vanredni rashodi).

Najveći trošak u ovoj grupi predstavlja članarina za ENTSO-E, čiji iznos je 437.636 KM. Osim toga, za članarine u organizacijama *BAKE*, *CIGRE*, *SECI* grupa i drugim izdvojeno je 6.193 KM.

Osim članarina, u strukturi ovih troškova iskazani su i:

- *ostali rashodi* u iznosu od 1.385 KM, koji predstavljaju (negativne) kursne razlike nastale u periodu između knjiženja i plaćanja inofaktura, zbog promjene valutnog kursa američkog dolara
- *troškovi utvrđeni iz ranijih godina* u iznosu od 6.251 KM koji se odnose na fakture pristigle u 2022, za troškove nastale u 2021. godini.

Naknadno su evidentirani troškovi od sljedećih dobavljača:

1. *SWISGRID* 6.012 KM (troškovi rada i implementacije FSKAR procesa)

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA NA DAN 30.06.2022. GODINE

Red. broj	O P I S	Ozn. (+, -)	I Z N O S	
			30.06.2021. godine	30.06.2022. godine
1	2	3	4	5
	A . NOVČANI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
1.	Neto dobit (gubitak) za period		4.520.324	7.827.375
	<i>Usklađivanje za:</i>			
2.	Amortizacija /vrijednost usklađivanja nematerijalne imovine	+	63.671	49.700
3.	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalne imovine	+ (-)		
4.	Amortizacija /vrijednost usklađivanja materijalne imovine	+	475.091	830.447
5.	Gubici (dobici) od otuđenja materijalne imovine	+ (-)		
6.	Usklađivanje iz osnova dugoročne finansijske imovine	+ (-)		
7.	Neostvareni rashodi (prihodi) od kursnih razlika	+ (-)		

Izveštaj o finansijskom poslovanju NOSBiH-a za I -VI 2022. godine

8.	Ostala usklađivanja za nenovčane stavke i novčani tokovi koji se odnose na ulagačke i finansijske aktivnosti			
9.	Ukupno (2 do 8)		538.762	880.147
10.	Smanjenje (povećanje) zaliha	+ (-)		
11.	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+ (-)	(9.313.056)	(1.110.841)
12.	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+ (-)	417.275	(313.245)
13.	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	9.332.752	6.551.921
14.	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+ (-)	492.457	(8.772.036)
15.	Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	+ (-)	282.950	173.855
16.	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	(2.531.165)	(7.787.644)
17.	Ukupno (10 do 16)		(1.318.787)	(11.257.990)
18.	Neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti (1 ± 9 ± 17)		3.740.299	(2.550.468)
	B . NOVČANI TOK IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI			
19.	I . Prilivi novca iz ulagačkih aktivnosti (20 do 25)			
20.	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	+		
21.	Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela	+		
22.	Prilivi iz osnova prodaje osnovne imovine	+		
23.	Prilivi iz osnova kamata	+		
24.	Prilivi iz osnova dividendi i učešća u dobiti	+		
25.	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	+		
26.	II . Odlivi novca iz ulagačkih aktivnosti (27 do 30)	+	(182.964)	307.985
27.	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-		
28.	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-		
29.	Odlivi iz osnova kupovine osnovne imovine	-	(182.964)	307.985
30.	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-		
31.	Neto prilik novca iz ulagačkih aktivnosti (19-26)			
32.	Neto odliv novca iz ulagačkih aktivnosti (26-19)		(182.964)	307.985
	C . NOVČANI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI			
33.	I . Prilivi novca iz finansijskih aktivnosti (34 do 37)			2.365.759
34.	Priliv iz osnova povećanja osnovnog kapitala	+		
35.	Priliv iz osnova dugoročnih kredita	+		2.365.190
36.	Priliv iz osnova kratkoročnih kredita	+		
37.	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	+		569
38.	II . Odlivi novca iz finansijskih aktivnosti (39 do 44)		(2.523.278)	681.131
39.	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	-		
40.	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	(453.582)	680.246
41.	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	(2.009.746)	
42.	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	-		
43.	Odlivi iz osnova isplaćenih dividendi	-		
44.	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	(59.950)	885
45.	Neto prilik novca iz finansijskih aktivnosti (33-38)			1.684.628

Izveštaj o finansijskom poslovanju NOSBiH-a za I -VI 2022. godine

46.	Neto odliv novca iz finansijskih aktivnosti (38-33)		(2.523.278)	
47.	D . UKUPNI PRILIV NOVCA (18 + 31 + 45)		3.740.299	1.684.628
48.	E . UKUPNI ODLIV NOVCA (18 + 32 + 46)		(2.706.242)	2.858.453
49.	F . NETO PRILIV NOVCA (47-48)		1.034.057	
50.	G . NETO ODLIV NOVCA (48-47)			1.173.825
51.	H . Novac na početku izvještajnog perioda		8.682.398	15.553.151
52.	I . Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna novca	+		
53.	J . Negativne kursne razlike iz osnova preračuna novca	-		
54.	K . Novac na kraju izvještajnog perioda (51 + 49-50 + 52-53)		9.716.455	14.379.326

U novčanom toku od *poslovnih aktivnosti* došlo je do smanjenja sredstava, u ukupnom iznosu od 2.550.468 KM. To smanjenje odnosi se na ostvareni višak prihoda nad rashodima (7.827.375 KM), amortizaciju materijalnih (830.447 KM) i nematerijalnih sredstava (49.700 KM), odliva po osnovu povećanja potraživanja od prodaje (1.110.841 KM), odliva po osnovu povećanja drugih potraživanja (313.245 KM), priliva po osnovu smanjenja aktivnih vremenskih razgraničenja (6.551.921 KM), odliva po osnovu smanjenja obaveza prema dobavljačima (8.772.036 KM), priliva po osnovu povećanja drugih obaveza (173.855 KM), odliva po osnovu smanjenja pasivnih vremenskih razgraničenja (7.787.644 KM).

Novčani tok od *ulagačkih aktivnosti* bilježi neto odliv novca za nabavku stalnih sredstava, u iznosu od 307.985 KM.

U novčanom toku od *finansijskih aktivnosti (kredit i pozajmice)* bilježi se neto priliv od 1.684.628 KM. Ovaj neto priliv je proistekao iz priliva dugoročnog kredita (2.365.190 KM), priliva po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza (569 KM) odliva po osnovu otplate dugoročnih kredita (680.246 KM) te odliva po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza (885 KM).

Ukupan novčani priliv u prvih 6 mjeseci 2022. godine (gotovina) iznosi 1.684.628 KM, a ukupan odliv 2.858.453 KM. Prema tome, u odnosu na 01.01.2022. godine, evidentirano je smanjenje *neto novčanih sredstava* za iznos od 1.173.825 KM.